

Trend Pembangkaian Tema Politik, Ekonomi dan Sosial dalam Berita Pilihan Raya Kecil di Malaysia sejak tahun 1987

Framing Trend of Political, Economic and Social Themes in By-election News in Malaysia since 1987

Mohd Zuwairi Mat Saad

*Universiti Utara Malaysia, Sintok, Kedah
email: mohdzuwairims@gmail.com*

Abstrak

Demokrasi dan media merupakan aspek penting dan saling berkaitan dalam pembangunan masyarakat sesebuah negara. Khalayak yang mendapatkan maklumat melalui media, bebas bersuara dan memberi pendapat melalui isu yang dibingkaikan oleh wartawan. Oleh itu, tema memainkan peranan penting dalam penyaluran maklumat melalui media terutamanya berita berkaitan dengan pilihan raya. Artikel ini bertujuan mengenali pasti dan menganalisis trend pembangkaian tema berita politik, ekonomi, dan sosial dalam akhbar semasa tempoh berkempen pilihan raya kecil. Kajian ini menggunakan kaedah analisis isi kandungan. Unit analisis diperoleh melalui akhbar arus perdana Malaysia, (iaitu –tambah perkataan ini dan buang tanda baca koma) Utusan Malaysia dan Berita Harian. Pemilihan tahun berdasarkan jumlah keseluruhan pilihan raya kecil. Tahun yang dipilih ialah 1987, 1997 dan 2014. Hasil kajian mendapati bahawa secara keseluruhan wartawan membangkaikan tema politik berbanding tema lain seperti tema ekonomi dan sosial. Secara keseluruhannya, pemilihan sub-tema bagi tema politik wartawan lebih memfokuskan kepada ahli politik selain daripada jentera politik, budaya politik dan pilihan raya berdasarkan data kekerapan tertinggi yang diperoleh bagi tahun-tahun yang dipilih. Berbeza dengan tema ekonomi pemilihan, wartawan memfokuskan kepada pembangunan ekonomi rakyat. Tetapi pada tahun 2014, sub-tema adalah keperluan asas. Bagi tema social pula, wartawan membangkaikan elemen keselamatan secara menyeluruh berbanding elemen lain di bawah tema ini.

Kata kunci: Tema berita, pilihan raya kecil, kewartawanan, pembangkaian, demokrasi, politik

Abstract

Media and democracy are important aspects in the development of a society of a country. Audience gains information through media, express and give opinion over issues which have been framed by journalists. Therefore, themes play important roles in the dissemination of information through media, especially news related to elections. This article aims to identify and analyze framing trends towards political news, economic, and social theme in the newspapers during the election campaign period. The study used a content analysis method. The unit of analysis was obtained through the Malaysian mainstream newspapers, which are Utusan Malaysia and Berita Harian. The election years are chosen based on the total of by-elections. The years selected are 1987, 1997 and 2014. The study has found that in overall, the reporters have framed the political theme more compared to the economic and social themes. The selection of sub-theme from the main theme in general has revealed that the political reporters were more focus on the politicians themselves rather than the politicians' machinery, politics and elections based on the highest frequency data obtained for selected years. In contrast with the economic theme, the journalists have focused on the people economic development. However, in 2014, the sub-theme was the basic supplies. As for the social theme, the journalists have framed only on safety element compared to other elements under this theme.

Keywords: News theme, by-elections, journalism, framing, democracy, politic

Pengenalan

Media memainkan peranan penting dalam menyalurkan maklumat dan memperkukuhkan sistem demokrasi sesebuah negara. Khalayak dapat meningkatkan darjah kebebasan dalam memberi pendapat kerana media memberikan ruang dalam demokrasi melalui kepelbagaian isu semasa yang dibingkaikan oleh wartawan sama ada melalui media cetak mahupun media elektronik. Salah satu media yang menjadi rujukan utama khalayak ialah akhbar. Dalam konteks masyarakat demokrasi khususnya, akhbar berperanan sebagai medium penampung penyertaan masyarakat dalam menentukan hala tuju sesebuah negara (Abd. Latif Lai Abdullah & Haryati Abd. Karim, 2014). Selain itu, akhbar kaya dengan pelbagai jenis maklumat yang boleh digunakan dalam pelbagai cara (Tanacković, 2014). Oleh itu, kandungan media boleh dikaji (McQuail, 1994), dalam usaha mengetahui bagaimana wartawan dan organisasi menghasilkan laporan berita terutamanya dalam pbingkaian tema berita.

Pan dan Kosicki (1993) dalam kajiannya menyatakan bahawa tema adalah pengamatan wartawan terhadap sesuatu kes berita untuk menyokong andaian dalam bentuk bayangan yang dikemukakan oleh media. Sebaliknya, menurut Maxwell (1996), tema ialah spesifikasi daripada sesuatu isu yang dirangkum ke dalam satu tema. Namun, berbeza pula dengan pandangan Nor Zaliza (2003) yang mendefinisikan bahawa tema sebagai idea atau persoalan utama dalam berita. Menurut Siti Suryani (2004) pula, tema adalah satu idea yang menjadi asas kepada sesuatu kenyataan. Salgado dan Stromback (2011) berpendapat bahawa dalam kebanyakan kes, corak pemberitaan berasaskan fakta atau sumber kewartawanan membawa penekanan yang lebih kukuh pada tema yang dipilih oleh wartawan. Selanjutnya, menurut Patterson (2000a), corak pemberitaan didorong oleh tema berita yang dibina. Fakta menjadi bahan dan tema digambarkan.

Justeru itu, tema menjadi topik kajian kerana mesej pilihan raya yang dihantar kepada khalayak melalui pelbagai format media massa. Hal ini telah menjadi satu topik yang penting untuk dikaji dan membandingkan perbezaan peranan yang dimainkan oleh pelbagai media dalam membuat liputan terhadap calon-calon dan juga isu-isu serta dalam menyampaikan mesej yang berkaitan dengan pilihan raya (Flowers, Haynes, & Crespin 2003). Syed Arabi (1994) menyatakan bahawa kebanyakan kajian menggunakan pilihan raya umum sebagai sampel dan masih kurang kajian terhadap pilihan raya kecil. Oleh itu, kajian ini menumpukan kepada pbingkaian tema oleh wartawan terhadap berita pilihan raya kecil terpilih.

Pembingkaian Tema Berita dalam Media

Pada tahun 80-an sehingga 90-an, kebanyakan berita menumpukan kepada berita jenayah, alam sekitar dan isu sains. Graber (1980) menganalisis berita jenayah dalam tiga akhbar utama *Midwest* dan siaran berita tempatan serta nasional bagi tahun 1970-an. Kajian mendapati bahawa laporan jenayah individu lebih besar dari liputan berita Kongres dan Presiden, dan adalah sama dengan liputan pilihan raya. Pengenalpastian berita tentang tahap geografi juga adalah salah satu kajian lalu yang memfokuskan kepada tema. Riffe, Aust, Gibson, Viall dan Yi (1993) mengenal pasti dan melihat jenis liputan berita antarabangsa dalam akhbar *New York Times* dan mendapati bahawa berita negara asing dalam akhbar telah merosot dengan ketara dari tahun 1969 hingga 1990. Pellechia (1997) menyatakan bahawa kandungan berita dianalisis terhadap laporan berita tentang isu sains dalam tiga akhbar utama Amerika Syarikat dan terdapat peningkatan yang stabil dalam peratusan berita sains lebih tiga dekad lalu.

Smith, Terry-McElrath, Wakefield dan Durrant (2005) melakukan satu perbandingan antarabangsa terhadap artikel berita tentang tembakau dalam akhbar harian utama di Australia dan Amerika Syarikat. Kajian ini mendapati bahawa liputan terhadap laporan berita adalah sama, tetapi artikel berita bagi akhbar di Australia lebih membingkaikan tema negatif terhadap kawalan tembakau. Dimitrova, Kaid, Williams dan Trammell (2005) melihat liputan Perang Teluk II terhadap 246 laman web berita seluruh dunia dan mendapati perbezaan dalam tema berita di antara laman web Amerika Syarikat, laman sesawang bersekutu, dan laman sesawang di negara-negara yang menentang peperangan.

Yu, dan Aikat (2005) melihat kandungan tema dalam akhbar, televisyen, dan perkhidmatan berita dalam talian untuk menentukan sama ada media tradisional mempunyai agenda berita yang berbeza daripada laman berita dalam talian seperti *Yahoo* dan *Google News*. Kajian ini mendapati bahawa media yang berbeza masih mempunyai agenda yang sama tetapi laman berita dalam talian lebih memberi perhatian kepada tema ekonomi, sukan, dan hiburan berbanding politik. Manakala akhbar dan televisyen memberi penekanan kepada tema politik seperti pilihan raya presiden.

Herlina (2006) pula melihat tema dalam akhbar Jawa Pos dan Republika di Indonesia dengan menggunakan kaedah analisis isi kandungan deskriptif. Hasil kajian mendapati bahawa kedua-dua akhbar tersebut menumpukan kepada tema perang, pertahanan, diplomasi, politik, pemerintahan, ekonomi, kesihatan, sosial, kemalangan, bencana dan kepentingan manusia. Kekerapan paling tinggi berdasarkan analisis isi kandungan yang telah dilakukan adalah tema politik.

Dalam kajian yang lain tentang kandungan tema dalam talian, Lynn, Turner dan Cooper (2008) telah menganalisis semula tema melalui kaji selidik ke atas laman web *The Federal Communications Commission* (FCC) dan menjalankan analisis isi kandungan tambahan ke atas 26 laman sesawang di Chicago, Illinois, dan 29 laman sesawang di Tampa, Florida, yang telah disenaraikan dalam laporan FCC sebagai pesaing kepada kedai-kedai akhbar dan televisyen. Keputusan kajian mendapati bahawa laman sesawang yang dikaji memfokuskan kepada tema seni, hiburan, kehidupan, makanan, dan sukan. Penemuan kajian dapat disimpulkan bahawa berita dalam talian bersifat lebih ringan.

Seterusnya, dalam kajian Ahmad Zahid Hamidi (2008) yang mengenal pasti manifesto Barisan Nasional sebagai agenda akhbar berbahasa Melayu semasa tempoh kempen pilihan raya umum dari tahun 1982, 1986, 1990, 1995 dan 1999 telah menggunakan kaedah analisis kandungan. Hasil kajian menunjukkan bahawa terdapat sebelas tema utama yang digunakan dalam manifesto Barisan Nasional iaitu politik, dasar luar, pembangunan, ekonomi, sosial, pendidikan, keselamatan, agama, kebijakan pekerja, pertanian dan kualiti hidup.

Selanjutnya dalam kajian Ismail Sualman, Ngu Teck Hua dan Saraswathy Chinnasamy (2008), mereka menggunakan analisis isi kandungan untuk melihat kekerapan pemaparan isu dan tema berkaitan dengan pilihan raya dalam akhbar utama di Malaysia. Hasil kajian mendapati bahawa parti Barisan Nasional (BN) dan Barisan alternatif mendapat liputan tersendiri dalam akhbar tempatan. Akhbar milik pembangkang paling banyak menyiarkan berita dan bahan berkaitan dengan isu-isu pilihan raya umum 2008. Tema utama yang disiarkan dalam akhbar adalah berkaitan dengan politik iaitu pilihan raya dan diikuti tema ekonomi.

Kajian tentang agenda media, pendekatan *priming* daripada Teori Penentuan Agenda dalam laman sesawang Malaysiakini dan *AgendaDaily* semasa pilihan raya umum 2004 menunjukkan bahawa terdapat lima tema utama yang kerap ditonjolkan dalam paparan kedua-dua laman sesawang tersebut. Tema tersebut adalah seperti kemelut dalaman, propaganda, kewibawaan calon, kewibawaan calon suruhanjaya pilihan raya dan salah laku (Abdul Rahman Shaik, 2009). Menurut Abdul Rahman (2009) lagi dalam kajiannya, aliran pola penonjolan isu menunjukkan wujud pembinaan agenda media *priming* oleh kedua-dua laman sesawang semasa membuat laporan berita politik dalam tempoh pilihan raya umum 2004.

Berlainan pula dengan pengkaji Lai Che Ching dan Lee Kuok Tiung (2007) dalam kajian mereka yang menggunakan kaedah kualitatif (analisis tematik). Kajian yang dilakukan oleh mereka mendapati bahawa terdapat sembilan tema iaitu perniagaan, balas dendam/marah, diplomasi, desakan/ sedia berperang, aktiviti ketenteraan, politik dalaman, lawatan presiden, perasaan rakyat Malaysia, dan pendirian kerajaan Malaysia apabila membuat kajian ke atas isu Kasus Ambalat tentang reaksi media Indonesia.

Kajian yang dilakukan oleh Suhaimie Saahar (2008) adalah berbeza jika dibandingkan dengan kajian-kajian lain. Kajian beliau menumpukan kepada analisis isi kandungan dalam talian terhadap 193 blog politik di Malaysia. Ia dikaji dan dibahagikan kepada tiga kategori iaitu penyokong kerajaan, penyokong pembangkang dan neutral. Hasil kajian mendapati bahawa 114 blog tidak menyokong kerajaan berbanding 28 blog yang menyokong kerajaan. Faktor kelemahan kepimpinan Dato' Seri Abdullah Ahmad Badawi dan dominasi blog politik dari kalangan lelaki muda Melayu yang

menggunakan nama samaran merupakan faktor yang menyebabkan bilangan blog yang tidak menyokong kerajaan begitu tinggi. Kajian-kajian lalu menunjukkan bahawa kebanyakan kajian yang dilakukan menggunakan kaedah kuantitatif analisis isi kandungan. Selain itu, hasil kajian lalu juga menunjukkan bahawa terdapat kajian yang mengkaji tema dalam berita, tetapi kajian-kajian di Malaysia belum lagi menumpukan kepada jenis corak pemberitaan yang didorong oleh sesuatu tema dalam corak penulisan interpretif terutamanya.

Md. Sidin Ahmad Ishak dan Yang Lai Fong (2013) telah membuat kajian pada tahun 2010 dengan mengkaji tema dalam bingkai berita terhadap pilihan raya kecil Batu Sapi dan Galas dalam dua akhbar iaitu *Sin Chew Daily* dan *Nanyang SiangPau*. Kajian menunjukkan bahawa tema pembangunan dalam bingkai tematik dan bingkai personaliti diberi penekanan semasa minggu kempen pilihan raya kecil. Tema pembangunan merujuk kepada ahli-ahli politik dalam menyampaikan manifesto mereka kepada pengundi.

Pengkaji Aini Maznina A. Manaf dan Nerawi Sedu (2015) telah menganalisis tema yang dominan dalam pbingkaian isu Islam semasa pilihan raya umum ke-13 terhadap akhbar arus perdana di Malaysia. Empat akhbar utama yang dikaji dengan menggunakan kaedah analisis isi kandungan ialah Utusan Malaysia, Berita Harian, *New Straits Times* dan *The Star*. Penemuan kajian menunjukkan terdapat tiga tema paling utama dan dominan iaitu Hudud (hukuman ditetapkan yang Al-Quran atau Sunnah telah ditentukan untuk segelintir kesalahan), negara Islam dan kalimah Allah dalam berita.

Secara rumusannya, pelbagai isu yang dikaji seperti isu jenayah (Graber 1980), sains (Pellechia, 1997) dan peperangan (Dimitrova et al. 2005) dalam melihat tema berita sama ada dalam media cetak mahupun media elektronik. Kebanyakan kajian yang dilakukan oleh Ahmad Zahid Hamidi (2008), Herlina (2006) Yu dan Aikat (2005) menumpukan kepada isu politik dalam melihat tema-tema yang wujud dalam laporan berita yang disampaikan oleh wartawan sama ada dalam bentuk cetak ataupun elektronik.

Persoalan dan Objektif Kajian

Maklumat mengenai pilihan raya menjadi fokus utama khalayak semasa aktiviti kempen dijalankan terutamanya sejak media diperkenalkan. Oleh itu objektif kajian ini adalah untuk mengenal pasti tema utama yang dibingkaikan oleh wartawan. Persoalan kajian, apakah trend pemilihan tema oleh wartawan semasa mbingkaikan isu pilihan raya kecil?

Metodologi

Bagi pemilihan sampel, Lynn, Turner dan Cooper (2008) telah menggunakan kandungan atas talian dalam pemilihan tema. Ia berbeza dengan kajian ini kerana kajian ini menggunakan artikel akhbar terhadap pilihan raya kecil, dan ia sama dengan pengkaji Md. Sidin Ahmad Ishak dan Yang Lai Fong (2013). Walau bagaimanapun, kajian ini sedikit berbeza kerana menggunakan empat Pilihan Raya Kecil (PRK) yang berbeza bagi setiap tahun berdasarkan kriteria yang dipilih. Tahun yang dipilih adalah tahun 1987, 1997 dan 2014 bagi melihat trend pemilihan tema. Tempoh kutipan unit analisis ada pada tujuh hari waktu berkempen. Kajian analisis isi kandungan dilakukan ke atas akhbar Utusan Malaysia dan Berita Harian dalam tempoh tersebut. Sepanjang tempoh tersebut sebanyak 419 unit analisis telah dikumpulkan dan dianalisis. Data yang diperoleh dianalisis dengan menggunakan SPSS.

Dapatan Kajian

Tema-tema yang sering kali dikaitkan dengan berita bingkai pilihan raya sudah pasti secara dominan berfokus kepada tema Politik, Ekonomi, dan Sosial. Pada bahagian ini analisis data akan dilakukan bagi

melihat tema yang lebih dominan dan sub-tema dominan berdasarkan tema yang telah ditentukan dalam instrumen kajian. Berdasarkan Jadual 1, tema berita yang dipilih untuk tahun 1987, 1997 dan 2014 ialah tema politik dengan perbezaan nilai kekerapan yang tinggi antara tema ekonomi dan tema sosial. Nilai kekerapan tema politik mencatat kekerapan sebanyak 315 artikel berita, manakala tema berikutnya adalah tema ekonomi dengan nilai kekerapan sebanyak 53 artikel berita dan diikuti oleh tema sosial sebanyak 52 artikel berita. Perbezaan artikel antara ekonomi dan sosial hanya satu artikel berita.

Jadual 1: Taburan data tema berita secara keseluruhan

Tema	Kekerapan (f)
Politik	315
Ekonomi	53
Sosial	52

Hasil dapatan diperincikan lagi mengikut sub-tema yang telah dibentuk. Jadual 2 menunjukkan bahawa taburan data silang antara lapan sub tema politik, akhbar Utusan Malaysia dan Berita Harian, dari tahun (1987, 1997 dan 2014). Dapatan kajian menunjukkan bahawa secara keseluruhan wartawan menumpukan kepada sub tema ahli politik dalam membuat liputan berita bingkai pilihan raya kecil dengan nilai kekerapan paling tinggi iaitu 87 artikel berita daripada jumlah keseluruhan. Wartawan kurang menumpukan kepada sub tema pembentukan kerajaan dan politik Islam dengan nilai kekerapan paling rendah iaitu masing-masing menulis sebanyak satu artikel berita sahaja.

Jadual 2: Taburan data silang di antara sub-tema politik, akhbar dan tahun

Tema Politik			Akhbar		Jumlah
			Utusan Malaysia	Berita Harian	
Politik Islam	Tahun	1997	1	-	1
	Jumlah		1	-	1
Pilihan Raya	Tahun	1987	6	7	13
		1997	10	6	16
		2014	7	22	29
	Jumlah		23	35	58
Budaya Politik	Tahun	1987	1	2	3
		1997	17	9	26
		2014	30	22	52
	Jumlah		48	33	81
Pembentukan Kerajaan	Tahun	1987	-	1	1
	Jumlah		-	1	1
Politik Pembangunan	Tahun	1987	0	5	5
		2014	1	1	2
	Jumlah		1	6	7
Ahli Politik	Tahun	1987	2	7	9
		1997	17	19	36
		2014	30	12	42
	Jumlah		49	38	87
Pengundi	Tahun	1987	1	2	3

		1997	0	12	12
		2014	26	10	36
	Jumlah		27	24	51
Jentera Politik	Tahun	1987	4	10	14
		1997	2	11	13
		2014	2	0	2
	Jumlah		8	21	29
Tiada	Tahun	1987	3	1	4
		1997	5	16	21
		2014	29	50	79
	Jumlah		37	67	104
Jumlah	Tahun	1987	17	35	52
		1997	52	73	125
		2014	125	117	242
	Jumlah		194	225	419

Bagi dapatan kajian mengikut tahun dan akhbar, pemilihan wartawan terhadap sub tema politik tidak ketara berdasarkan nilai kekerapan artikel berita semasa analisis dijalankan. Akhbar Utusan Malaysia pada tahun 1987 menumpukan kepada sub tema pilihan raya dengan nilai kekerapan sebanyak 6 artikel berita. manakala pada tahun 1997 dan 2014, dapatan menunjukkan bahawa dua sub-tema iaitu ahli politik dan budaya politik merupakan nilai tertinggi bagi kedua-dua tahun tersebut dengan jumlah kekerapan yang berbeza. Pada tahun 1997 nilai kekerapan masing-masing adalah sebanyak 17 artikel berita berbeza dengan tahun 2014 nilai kekerapan artikel berita adalah sebanyak 30.

Berbeza dengan dapatan kajian bagi akhbar Berita Harian, pada tahun 1987 wartawan memfokuskan kepada jentera politik berbanding dengan sub-tema politik yang lain dengan nilai kekerapan paling tinggi iaitu sebanyak 10 artikel akhbar. Pada tahun 1997, penumpuan oleh wartawan diberikan terhadap ahli politik berbanding sub-tema yang lain. Dapatan kajian bagi tahun 2014 berbeza dengan tahun-tahun yang lain apabila wartawan menumpukan kepada dua sub-tema pilihan raya dan budaya politik masing-masing dengan nilai kekerapan sebanyak 22 artikel akhbar.

Perincian dapatan kajian seterusnya mengenai taburan data silang di antara sub-tema ekonomi, akhbar dan tahun. Berdasarkan Jadual 3, hasil daripada analisis isi kandungan yang dilakukan mendapati bahawa terdapat sub-tema ekonomi yang tidak mempunyai data iaitu pada tahun 1987 bagi akhbar Utusan Malaysia, manakala pada tahun 1997 tiada data bagi akhbar Utusan Malaysia. Berdasarkan data yang diperolehi secara keseluruhan bagi sub-tema ekonomi, pembangunan ekonomi rakyat ditonjolkan dalam akhbar bagi tema ekonomi dengan nilai kekerapan paling tinggi sebanyak 26 artikel akhbar berbanding tiga sub-tema yang lain iaitu pembangunan yang melibatkan perniagaan, keperluan asas dan kemiskinan.

Jadual 3: Taburan data silang di antara sub-tema ekonomi, akhbar dan tahun

Tema Ekonomi				Akhbar		Jumlah
				Utusan Malaysia	Berita Harian	
Pembangunan yang melibatkan perniagaan	Tahun	1987	-	1	1	
		2014	-	3	3	
		Jumlah	-	4	4	
Pembangunan ekonomi rakyat	Tahun	1997	1	0	1	
		2014	8	17	25	
		Jumlah	9	17	26	

Keperluan asas	Tahun	2014	10	10	20
	Jumlah		10	10	20
Kemiskinan	Tahun	2014	-	3	3
	Jumlah		-	3	3
Tiada	Tahun	1987	17	34	51
		1997	51	73	124
		2014	107	84	191
	Jumlah		175	191	366
Jumlah	Tahun	1987	17	35	52
		1997	52	73	125
		2014	125	117	242
	Jumlah		194	225	419

Akhbar Utusan Malaysia pada tahun 1997 hanya memfokuskan kepada pembangunan ekonomi rakyat, berbeza dengan tahun 2014 wartawan lebih memfokuskan kepada keperluan asas dalam tema ekonomi. Walau bagaimanapun, dalam akhbar Berita Harian wartawan memfokuskan kepada pembangunan yang melibatkan perniagaan pada tahun 1987 dan pembangunan ekonomi rakyat pada tahun 2014. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa aspek pembangunan ekonomi rakyat dititikberatkan bagi tema ekonomi selari dengan dapatan kajian jumlah keseluruhan nilai kekerapan tertinggi bagi sub-tema ekonomi.

Jadual 4, menunjukkan bahawa taburan data silang di antara sub-tema sosial, akhbar dan tahun. Secara keseluruhan bagi sub-tema sosial wartawan memfokuskan kepada keselamatan bagi tema sosial semasa menyampaikan maklumat kepada khalayak dalam berita bingkai pilihan raya kecil dengan jumlah nilai kekerapan tertinggi iaitu sebanyak 27 artikel berita berbanding sub-tema yang lain.

Jadual 4: Taburan data silang di antara sub-tema sosial, akhbar dan tahun

	Tema Sosial		Akhbar		Jumlah
			Utusan Malaysia	Berita Harian	
Kaum	Tahun	1987	2	-	2
		1997	-	1	1
		2014	0	2	2
	Jumlah		2	3	5
Pendidikan	Tahun	1997	1	7	8
		2014	0	2	2
	Jumlah		1	9	10
Agama	Tahun	1997	-	3	3
		2014	-	1	1
	Jumlah			4	4
Media	Tahun	1997	1	3	4
		2014	1	1	2
	Jumlah		2	4	6
Keselamatan	Tahun	1987	1	-	1
		1997	2	2	4

		2014	10	12	22
	Jumlah		13	14	27
Tiada	Tahun	1987	14	35	49
		1997	48	57	105
		2014	114	99	213
	Jumlah		176	191	367
Jumlah	Tahun	1987	17	35	52
		1997	52	73	125
		2014	125	117	242
	Jumlah		194	225	419

Berdasarkan jadual tersebut, dapatan kajian berbeza apabila data dipecahkan mengikut akhbar dan tahun. Data yang diperoleh bagi akhbar Utusan Malaysia menunjukkan pada tahun 1987 wartawan hanya memfokuskan kepada elemen kaum dalam tema sosial. Pada tahun 1997 dan 2014 wartawan lebih memberi penumpuan terhadap sub-tema keselamatan, manakala bagi akhbar Berita Harian, berdasarkan Jadual 5.15 tiada data bagi tahun 1987. Pada tahun 1997, wartawan memfokuskan kepada sub-tema pendidikan dan pada tahun 2014 penumpuan diberikan kepada sub-tema keselamatan.

Kesimpulan

Secara rumusannya, sesuai dengan sampel kajian berita bingkai pilihan raya kecil dapatan kajian menunjukkan bahawa semasa menyampaikan maklumat kepada khalayak wartawan membingkaikan tema politik berbanding tema lain seperti tema ekonomi dan sosial. Terdapat perbezaan kajian yang dijalankan oleh Yu, dan Aikat (2005) apabila kajian mereka mendapati bahawa tumpuan ke atas sampel kajian media cetak lebih menumpukan kepada tema politik. Secara keseluruhannya, kajian menunjukkan bahawa pemilihan sub-tema bagi tema politik dalam akhbar arus perdana Malaysia wartawan lebih memfokuskan kepada elemen ahli politik selain daripada jentera politik, budaya politik dan pilihan raya berdasarkan data kekerapan tertinggi yang diperoleh bagi tahun-tahun yang dipilih. Dapatan kajian juga berbeza dengan kajian lalu apabila pengkaji Ismail Sualaman et al. (2008) mendapati bahawa pilihan raya menjadi tumpuan. Faktor pemilihan sampel yang berbeza berkemungkinan penyebab kepada perbezaan dapatan kajian. Berbeza dengan tema ekonomi, iaitu pemilihan wartawan lebih memfokuskan kepada sub-tema ekonomi iaitu pembangunan ekonomi rakyat.

Akan tetapi pada tahun 2014, pemilihan sub-tema oleh wartawan juga memfokuskan terhadap keperluan asas. Pemilihan Tema Social oleh wartawan telah membingkaikan elemen keselamatan secara keseluruhan berbanding elemen lain dalam Tema Sosial. Dapatan kajian juga menunjukkan bahawa wartawan memfokuskan kepada satu-satu sub-tema tertentu mengikut keadaan semasa apabila terdapat perbezaan data dari segi tahun yang dipilih berdasarkan sampel data kajian akhbar yang dipilih.

Dapatan kajian juga mendapati bahawa bagi ketiga-tiga tahun sama ada akhbar Utusan Malaysia mahupun Berita Harian, wartawan memfokuskan kepada tema politik dalam pbingkaian berita pilihan raya kecil di Malaysia. Dapatan kajian selari dengan kajian yang telah dilakukan oleh Hilmi (2012). Beliau menyatakan bahawa pemberitaan wartawan lebih

memfokuskan kepada politik terutamanya dalam akhbar-akhbar perdana di Malaysia. Walaupun tema menjadi perkara utama dan persoalan kepada berita (Nor Zaliza 2003). Tema juga merupakan idea kepada berita (Siti Suryani 2004). Melalui dapatan kajian ini selari dengan kajian yang dilakukan oleh Salgado, dan Stromback (2011). Penumpuan kepada tema politik memberikan persoalan dari segi pemilihan tema yang dilakukan oleh editor dan wartawan. Hal ini kerana pbingkaian berita pilihan raya berkait rapat dengan media politik iaitu tema telah ditetapkan atau kebergantungan wartawan terhadap media sama ada mahu dijadikan berita atau tidak. Secara tidak langsung, media cetak terutamanya akhbar mempunyai hak dalam pemilihan tema sama ada pemilihan tema tersebut menerusi wartawan mahupun editor. Kajian hadapan perlu dilakukan bagi melihat apakah faktor-faktor utama wartawan membingkaikan sesuatu tema. Hal ini kerana, walaupun penekanan tema lebih memfokuskan kepada politik, terdapat juga tema lain yang dibingkaikan oleh wartawan.

Rujukan

- Abd. Latif Lai Abdullah, . Haryati Abd. Karim, . (2014). Sepuluh Tahun Sabah dalam Malaysia: Satu Analisis Akhbar Tempatan. *Jurnal Borneo*, 1, 107–120.
- Abdul Rahman Shaik, . (2009). *Pembinaan agenda media dalam laman web Malaysiakini dan Agenda Daily semasa tempoh kempen pilihan raya umum 2004*. Universiti Putra Malaysia.
- Ahmad Zahid Hamidi, . (2008). *Manifesto Barisan Nasional sebagai agenda akhbar bahasa Melayu semasa tempoh kempen pilihan raya umum*. Universiti Putra Malaysia.
- Aini Maznina A. Manaf, ., & Nerawi Sedu, . (2015). Framing Islam-related issues during GE13: An analysis of Malaysian mainstream newspapers. *Intellectual Discourse*, 23(1), 29–52.
- Dimitrova, D. V., Kaid, L., Williams, A., & Trammell, K. D. (2005). War on the web: The immediate news framing of Gulf War II. *International Journal of Press/Politics*, 10(1), 22–44.
- Flowers, J. F., Haynes, A. A., & Crespino, M. H. (2003). The media, the campaign, and the message. *American Journal of Political Science*, 24, 101–117.
- Graber, D. A. (1980). *Crime news and the public*. New York: Praeger.
- Herlina. (2006). Studi Analisis Isi Tentang Tema- Tema Berita Utama di Harian Jawa Pos Dan Harian Republika Periode Mei 2004 - Oktober 2004. *Jurnal Ilmu-Ilmu Sosial*, 6(2), 82–91.
- Ismail Sualaman, ., Ngu Teck Hua, ., & Saraswathy Chinnasamy, . (2008). *Pilihan raya umum 2008: Kajian analisa isi kandungan di akhbar terpilih*. Shah Alam: Fakulti Komunikasi dan Pengajian Media.
- Lai Che Ching, ., & Lee Kuok Tiung, . (2007). Kasus Ambalat - reaksi media Indonesia: Framing dan Komunikasi Antarabangsa. *Jurnal Komunikasi*, 23, 14–27.
- Lynn, A., Turner, S. D., & Cooper, M. (2008). *Traditional content is still king as the source of local news and information*.
- Maxwell, J. (1996). *Qualitative research design: An introduce approach*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- McQuail, D. (1994). *Mass communication theory: An introduction*. London: Sage.
- Md. Sidin Ahmad Ishak, ., & Yang Lai Fong, . (2013). Covering galas and batu sapi by-elections: Framing by Chinese newspaper. *International Journal of Asia Pacific Studies*, 9(2), 15–47.
- Nor Zaliza Samiti, . (2003). *Pemilihan dan penilaian berita pembangunan Malaysia: kajian kes ke atas akhbar Utusan Malaysia dan New Straits Times*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Pan, Z., & Kosicki, G. (1993). Framing analysis: An approach to news discourse. *Political Communication*, 10, 59–79.
- Patterson, T. E. (2000). The United States: News in a free-market society. In R. Gunther & A. Mughan (Eds.), *Democracy and the Media: A Comparative Perspective* (pp. 241–265). New York: Cambridge University Press.
- Pellechia, M. G. (1997). Trends in science coverage: A content analysis of three US newspapers. *Public Understanding of Science*, 6(1), 49–68.
- Riffe, D., Aust, C. F., Gibson, R. J., Viall, E. K., & Yi, H. (1993). International news and borrowed news in the New York Times: An update. *Journalism Quarterly*, 70(3), 638–646.
- Salgado, S., & Stromback, J. (2011). Interpretive journalism: A review of concepts, operationalizations and key

- findings. *Journalism*, 13(2), 144–161.
- Siti Suryani Othman, . (2004). *Objektifiti bahasa dalam Utusan Malaysia dan Berita Harian: satu kajian terhadap pelaksanaan Bahasa Inggeris dalam mata pelajaran sains dan matematik*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Smith, K. C., Terry-McElrath, Y., Wakefield, M., & Durrant, R. (2005). Media advocacy and newspaper coverage of tobacco issues: A comparative analysis of 1 year's print news in the US and Australia. *Nicotine & Tobacco Research*, 7(2), 289–299.
- Suhaimee Saahar, . (2008). Isu-isu utama sebelum, semasa dan selepas PRU 12: Satu analisis kandungan blog-blog politik Malaysia terpilih. *Jebat*, 35, 81–96.
- Syed Arabi Idid, . (1994). *Penentuan agenda: Peranan media massa dalam pilihan raya umum*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Tanacković, S. F. (2014). Newspapers as a Research Source : Information Needs and Information Seeking of Humanities Scholars. *Libellarium: Journal for the Research of Writing, Books, and Cultural Heritage Institutions*, 7(2), 1–14.
- Yu, J. J., & Aikat, D. (2005). *News on the web: Agenda setting of online news in web sites of major newspaper, television and online news services*.